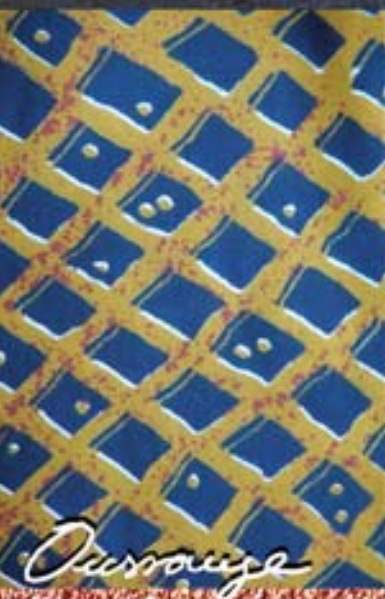

El treball per projectes

4 Aprenentatge globalitzador
Parlem amb Dolors Feixas

6 Recull Pedagògic
Projecte d'escola

Quan la metodologia facilita el projecte

Educar (del llatí educare, «guiar», i educere, «extreure») és un procés de transmissió de coneixements, valors, costums i formes d'actuar.

... L'ALUMNE que volem ha de ser capaç de «desenvolupar la seva personalitat», d'«actuar per millorar la societat» i de «construir coneixement».

L'EDUCADOR ha de ser capaç d'«implicar-se personalment amb la Institució i amb l'equip», de «relacionar-se personalment a l'aula i a l'escola» i de «dissenyar activitats d'ensenyament-aprenentatge».

L'ORGANITZACIÓ de «l'aula i de l'escola» ha de respondre i facilitar el que volem amb un model de gestió dels recursos justa, acurada i solidària. ...

(ext. Estil Metodològic Escola Pia Catalunya)

De sempre que les noves generacions han anat heretant i assimilant –de les generacions precedents– els hàbits, les normes de conducta, la manera de fer, de ser i, també, la d'entendre el món... A més, han anat introduint aquells canvis que ha considerat necessaris per tal de créixer i d'avançar. A tot aquest procés global, l'anomenem educació.

A l'escola, la introducció dels canvis ha estat sempre difícil. Moltes vegades ha anat a remolc dels canvis socials. La instrucció ha ocupat el seu lloc, deixant poc espai a la reflexió. Sovint, s'ha equiparat l'educació amb la instrucció. Si tenim en compte que la instrucció és possible sense mestre, sobretot avui dia amb les noves tecnologies, quin és, doncs, el paper de l'escola i de l'educador?

Hem d'assumir que l'escola ha de trobar el seu lloc dins la societat i ajudar a créixer els individus de manera integral. Ha de posar els mitjans per tal de satisfer les seves necessitats i interessos. Per fer-ho, haurà de mostrar-se dinàmica i no enclavar-se en models rígids. Ha de ser dinàmica, vetllant per conèixer qui té al davant, descobrir els coneixements previs i l'heterogeneïtat dels alumnes per planificar els continguts, marcar el ritme de l'aprenentatge...

Realment, si el que volem és educar i no només instruir, hem de promoure el desenvolupament de totes les capacitats humanes, tenint en compte la individualitat de la qual som portadors cadascun de nosaltres. La paraula ha estat el vehicle bàsic de transmissió de coneixements, obviant que eduquem amb les nostres accions, sentiments i actituds.

Treballar per projectes ofereix un seguit d'estratègies, amb unes grans possibilitats, per aconseguir aquest model d'educació. No perquè estigui de moda, sinó perquè s'acosta al model d'escola que volem, una escola que ajuda a desenvolupar la personalitat de l'alumne en tota la seva dimensió, potenciant-li l'autoestima i la motivació; acostar la realitat i l'escola a l'aprenentatge, ofereix l'oportunitat per construir coneixement, ajuda a fomentar el sentit crític i les habilitats de comunicació, permet establir relació entre les matèries, ...

Introduir aquesta concepció d'escola comporta canvis, és clar! És una nova manera de fer escola. Ens fa repensar l'organització, la distribució horària per matèries i l'especialització... Ens ajuda a fer present la realitat dins l'escola i a contribuir-hi, facilita les relacions interpersonals... Es tracta d'iniciar canvis amb convenciment, compartint la filosofia de fons.

Aquest número, dedicat íntegrament al Treball per Projectes vol ser una contribució més en el camí iniciat, conjuntament, a partir de l'Estil Metodològic.

Cooperació educativa Senegal 2006

«Al primer món estem tan preocupats per obtenir coses i invertim tant temps en protegir-les que..., ens queda temps per a nosaltres?»

Quants viatges diferents poder succeir en 11 dies amb 5 persones que no es coneixen prèviament, visitant un país desconegut? Un viatge visual, un de pedagògic, un d'emocional, un de convivència... i tants altres... De Nord a Sud, amb una pausa al centre i tornant al punt de partida. Dakar-Ossouye-Sokone-Dakar.

La primera impressió que rebem a Dakar és la d'estar al bell mig del caos, gent amunt i avall, vehicles de tota mena circulant en totes direccions. Soroll *«...La tecnologia avança a una velocitat més alta que la que podem assumir...»* A Ossouye el paisatge ens enganxa des que posem el peu a terra. També les persones del sud ens han robat el cor. El canvi és brutal. *«...La depressió, l'ansietat, el queixar-se i preocupar-se per la falta de temps són malalties occidentals...»* Arribem a Sokone després d'un llarg i esgotador viatge. *«...El que realment valoren no és l'ajuda material en sí mateixa, sinó la presència, el compartir els problemes i solucionar-los conjuntament...»*

Hem fet un viatge per conèixer i compartir la tasca diària dels escolapis i mestres de les diferents escoles, animadors, formadors i responsables dels diversos projectes que es duen a terme al Senegal. Escoles d'infantil, primària i secundària, centres de promoció de la dona, granges-escola, tallers de fuste-

ria, de planxa de mecànica, maternitats i hospitals.

Si alguna cosa tenen en comú totes les persones que estan al davant d'aquests centres és la seva vitalitat, l'empenta, l'entusiasme, l'empatia, la personalitat, el lideratge, la capacitat d'adaptar-se a l'entorn, l'esperit de sacrifici i de superació i el coratge per seguir lluitant pel que realment els importa, que no és altra cosa que les persones.

«La caritat és un dels mals més grans que s'ha fet amb l'Àfrica... La meua caritat és una carícia i provocar un somriure... els nens del carrer són utilitzats per recollir diners i pidolar...»

Tots tenen les seves pròpies històries. Les que ens van explicar ens provocaven ganes de somriure, de plorar, de lluitar, de sentir vergonya pel molt que ens queixem ara i aquí. Històries que feien esgarrifar però que, en definitiva, totes ens feien sentir. No voldríem destacar cap acció concreta, ja que totes tenen el seu sentit allà on es porten a terme, però és clar que en ser mestres, ens hem fixat més en les escoles.

Les que hem visitat no s'allunyen gaire de les nostres: un espai, uns professors i un grup d'alumnes (45, 50, 60 a l'aula). Les cadires de colors a infantil, els dibuixos a les parets a la primària, la «Grammaire» a la pissarra de secundària. Però en alguns casos és com si haguéssim fet un viatge al túnel del temps. El silenci, el valor dels conceptes i de la disciplina, la transmissió oral dels coneixements. S'aprèn de memòria per compensar la manca de llibres i s'escriu a les pissarres per suplir la llibreta. Hi

ha cartells penjats on es fa referència al perill de les mines, a la higiene bàsica i a la importància de l'educació. *«Hi ha nens que volen anar a l'escola i no poden...»* Es vol garantir un nivell cultural per a tots, sobretot conscienciar les nenes musulmanes de la seva importància com a persones i com a dones. En un intercanvi com aquest, entre realitats, sistemes educatius i moments pedagògics tan diferents hem trobat punts en comú, experiències semblants i preocupacions properes. Tot i així, les seves preocupacions són pròpies d'una societat mancada de recursos i mitjans materials, desplaçaments llargs per arribar a l'escola, famílies no alfabetitzades i xoc cultural entre la seva vida i la internet. Contràriament a Catalunya, ens deia en Miquel Betbesé: «educativa-ment els nois i noies estan tan tips que ja no volen menjar». Cada cop ens costa més que hi hagi gana per aprendre. Les carències dels nostres alumnes són unes altres.

Són moltes les frases, les idees i les vivències que ens emportem i que cal pair. Volem, des d'aquí, agrair el tracte rebut, la confiança, les portes obertes que hem trobat i que ens han fet comprendre l'essència de l'origen de l'Escola Pia i l'essència de ser mestre.

«Potser els mestres que estem a Catalunya també som una mica missioners.»

Glòria (Kalèlia),
Cristina (HukeñEbé),
Eduard (Esamay),
Dolors (Djamisa),
Maragda (Kadjunka)

Aprenentatge

Parlem amb

Dolors Feixas treballa a l'escola «El Puig» d'Esparreguera des del 1976. Ha fet de mestra a Infantil i a Primària, de coordinadora d'Infantil i de directora del centre. També ens acompanya la Núria Aregall, actual directora del centre, que ens parla de l'ESO.

► ... En el moment de la foto, la Dolors estava amb uns nens que feien un collage. Els vam preguntar: «Que feu plàstica?» Ens miraven sorpresos: «No, no. Estem representant el tacte de la pell dels dinosaures. Estem fent la pell dels dinosaures». La Dolors somreïa perquè ja havíem rebut la primera lliçó sobre «El Puig»: els nens no fan una hora de plàstica i l'altra, de medi natural; els nens treballen el projecte dels Dinosaures, el de l'Eclipsi o el de la Prehistòria ... ◀

Dolors, què son els Projectes?

La paraula «projecte» s'ha posat de moda i, com els passa a d'altres mots significatius en pedagogia, ha perdut el sentit; esdevé una mica buida de significat. No us donaré receptes ni definicions. Per tant, més que definir els *projectes* en general, us explicaré com els entenem i els treballem a la nostra escola. Hi hem arribat d'una manera natural, per la nostra manera d'entendre l'educació, la cultura i el paper del mestre i del nen en una aula.

No hi ha llibres de text a «El Puig»?

A l'escola no hi han d'anar els alumnes a veure què els dirà el mestre avui, o quina plana de llibre tocarà...! Nosaltres busquem una comunitat d'aula, on el que succeeix està a les mans dels qui en formen part: el mestre i els alumnes. Són ells qui van construint qui són i on volen anar a parar. Com vols que ho fem això, si una editorial decideix per nosaltres?

Com es lliguen els Projectes amb el Currículum?

Allò que l'escola ha d'ensenyar, el pòsit cultural, l'interès pel món, per com s'interpreta i per com es pot explicar, ho trobem a tots els *projectes*. Les habilitats bàsiques es treballen sempre: es llegeix, s'escriu, es compta, es mesura, etc. Però si, a la classe de 5 anys, estudiem els nombres potser ens tocarà aprendre fins al 9, en canvi, si treballem un eclipsi sabrem què vol dir el 83% d'ocultació del sol i, a partir d'aquí, començarem a fer col·leccions de percentatges i a utilitzar-los.

Quina responsabilitat tenen els alumnes en aquesta dinàmica?

La responsabilitat no és dels alumnes, de cap manera. Amb els *projectes* deixem que els alumnes formin part de la seva aula juntament amb el mestre. Amb l'arribada del constructivisme a les escoles, semblava que els alumnes ho havien de decidir tot. A «El Puig»,

efectivament, els nens i nenes escullen un tema però, el seu tutor triarà allò que és rellevant culturalment i tibarà els fils fonamentals. I, a l'aula, passarà allò que deixem que hi passi i allò que incentivem, però sempre lligat a la motivació dels nostres alumnes.

Dolors, ens parles d'uns mestres que treballen sempre amb incertesa...

Sí, es dona la incertesa de pensar «què passarà aquest curs?». Cal estar disposat a viure la feina sense massa intranquil·litat. De fet, cal només una certesa que et dona l'experiència: al teu grup classe hi haurà aconteixements importants. Els *projectes* constitueixen un món complex, però absolutament apassionant a la vegada!

I d'uns mestres molt enfeïnats...

Però, que potser l'objectiu d'un mestre és no tenir feina? O és tenir una feina amb sentit, que ens faci sentir importants professionalment i social? Et

globalitzador

Dolors Feixas

sents molt bé en una classe en la qual compten amb tu. Jo no imagino una classe que només t'obeeix.

A l'escola, com s'organitza l'espai i el temps?

Per què hi ha d'haver horaris rígids en una escola? Que en tenim a casa? A infantil i cicle inicial, dediquem la primera hora del matí als racons. Suposa un temps tranquil, de relació i d'activitat. A les 10 ens retrobem, tot el grup, a l'aula. Aquest funcionament el mantenim fins a segon de primària. El tutor es fa responsable de la globalitat de l'aula, informa els especialistes i dona coherència al treball conjunt. A primària incorporem la figura de la parella educativa en alguns moments de la setmana: quatre mans i dues mirades per combinar. Aquesta estratègia també ens ha ajudat a implicar a tothom en una dinàmica, que s'estén i esdevé imparable.

Què passa quan un Projecte s'esgota?

Quan es dona per acabat se li ha de donar un ritual final: hem de fer una reflexió, ho expliquem als altres companys de l'escola, informem els pares allò que hem après, ho recollim a nivell escrit i gràfic, etc.

I d'aquell tema ja no se'n parla més?

Els coneixements i les estratègies apreses seran fonamentals per encarar els projectes vinents. Els nens i les mestres volen emprar els recursos que van incorporant, i d'alguna manera, cada nou projecte conté una part dels anteriors.

Si cada aula és una comunitat, com es treballa en escoles de més d'una línia?

Uniformitzar i fer projectes són idees incompatibles. Hem d'acceptar que hi ha professionals en diferents punts del seu procés de formació. D'altra banda, les edats dels nens demanen ritmes diferents... No pot passar el mateix a totes les aules però sí que s'hi ha de donar amb la mateixa intensitat i amb la mateixa profunditat.

Núria, com es treballa per projectes a l'ESO?

A la secundària, l'horari ens és una llosa, tot i que no hauria de ser així. Ja fa uns anys vam intentar una organització que ens permetés treballar tal i com volíem: un dia a la setmana es dedica als projectes i en aquell horari no hi intervenen especialistes. Procurem que hi hagi dos professors a l'aula i, si pot ser, un de lletres i un de ciències. Ah! I normalment els projectes a l'ESO els proposa el professor. Certament, no només hem d'engegar projectes quan ho diu l'horari. Cada professor, si vol, pot gestionar la seva matèria com un projecte.

Com els va als alumnes el batxillerat en un altre tipus de centre?

Fem molt seguiment dels nostres alumnes, més que si fóssim un centre tradicional. Lamentablement, quan optes per treballar d'una altra manera has de justificar molt els resultats que obtens. Però us puc dir que els nostres alumnes no tenen cap problema específic i que tenen moltes estratègies a l'hora de fer els treballs de recerca!

Finalment, Dolors i Núria, com és l'avaluació?

A infantil i a primària, valorem com està el nen personalment i a la classe, què ha après i sap fer, i com ho viu tot plegat. En un projecte, el nen parla dels seus interessos i des d'ell mateix i el mestre l'arriba a conèixer molt. En l'informe d'avaluació, el mestre procura reflectir la seva visió de l'alumne, sempre per ajudar-lo a avançar. El descriu globalment i també per àrees, però no cal que faci una fotografia detallada de tot el que ha passat a l'aula. Per sort, passa molt més del que som capaços d'enregistrar!

A l'ESO, fem l'informe global amb el mateix criteri que a primària, explicitem els criteris d'avaluació de les matèries, posem notes i afegim al butlletí la nota del projecte.

Acabem l'entrevista. En un moment de la xerrada, la Dolors ens ha dit: «ja sabeu que escola en grec volia dir rotllana?» Ho sabem. El que no entenem, és per què durant tants segles a l'escola tothom s'ha assegut mirant el clatell del davant. A El Puig, però, n'hem vist moltes de rotllanes.

Projecte d'escola

Pensament i metodologia de futur

PROJECTE D'HISTÒRIA

Francesc Garcia
Grup de Projectes

OBJECTIUS:

El *temps històric* és un dels continguts del currículum al qual hem de donar resposta a l'etapa de primària. Al llarg del sisè trimestre de cicle superior els alumnes i tutors de l'escola ens endinsem en l'estudi d'una civilització, cultura o etapa històrica i la metodologia emprada és el projecte de treball.

SEQÜÈNCIA D'ACTIVITATS

REALITZADES:

1. Per a iniciar el projecte, demanem a l'alumnat que duguin material relacionat amb la història. És una oportunitat per analitzar, estudiar, ... aprofundir en un gran tema.
2. El pas següent és la tria. Els alumnes, de manera lliure, fan una proposta a la resta de companys a partir d'una exposició i argumentació. Un cop les diferents propostes han estat presentades, fem una votació de la qual en sorgeix el projecte. Com a exemple,

el curs passat, els quatre grups-classe de 6è vam triar els projectes següents: l'antiga Grècia, l'antic Egipte, l'Edat Mitjana i l'Imperi Romà. Sempre procurem que els quatre projectes siguin diferents, afavorint la idea de compartir i donar a conèixer els treballs resultants.

3. Una vegada hem escollit el tema, ens preguntem sobre el que volem saber. Es tracta d'anotar una sèrie de preguntes sobre el tema que posteriorment compararem i classificarem en diferents subtemes: serà l'índex. Per exemple, el grup que va decidir treballar sobre el món grec, va elaborar un índex amb cinc apartats: cronologia i situació, religió i mitologia, economia i societat en les polis, cultura i per últim política i expansió.
4. La planificació del projecte la vam plantejar de manera cooperativa. Vam crear cinc grups heterogenis, un per a cada apartat. Vam utilitzar el mètode del trencaclosques. La mediateca de l'escola i tot el material aportat pels nens i nenes va servir per definir la planificació: d'on extreure la informació, repar-

timent i organització de les tasques.

5. La fase d'execució s'inicia amb l'organització del material encara en el grup d'origen. És el moment de cercar, seleccionar, comparar, resumir, traduir, classificar, esquematitzar, dibuixar, regular ... tot l'allau d'informació que cada grup disposa.
6. Una vegada la informació està organitzada i recopilada –aquesta fase ens pot ocupar entre quatre i sis hores–, els experts de cada grup es troben per intercanviar, comparar, modificar, discutir, afegir o rectificar el que han trobat. Serà el moment de redactar unes qüestions bàsiques que la resta d'alumnes hauran de respondre com a cloenda del projecte.
7. Després que els experts analitzin i comparteixin els seus coneixements es retroben amb el grup d'origen i cada persona explicarà a la resta de companys del grup les seves conclusions, de manera que cada membre disposi d'informació del que han treballat els companys i ho puguin relacionar tot plegat. Dificilment s'entendrà l'art sense conèixer la religió o l'organització social.
8. La darrera fase és la de síntesi. Cal valorar si hem donat respostes a tots els apartats de l'índex, si aquestes respostes estan redactades correctament, si hem vetllat per la presentació. El projecte queda recopilat en un dossier. Els cinc grups d'experts han redactat les activitats d'avaluació del que serà un control escrit per valorar el grau d'adquisició dels continguts treballats. Cal que el mestre vetlli perquè aquestes activi-

tats contemplin no només fets i conceptes sinó també procediments. Al llarg de l'avaluació sumativa, el mestre disposa de tot un seguit de continguts procedimentals i actitudinals, fruit de l'observació que ha anat acumulant.

Cadascun dels cinc grups d'experts exposarà, a la resta, el seu treball.

El darrer pas consisteix a exposar a la resta de grups de 6è el projecte.

Cal definir què explicar, com fer-ho i qui ho farà.

VALORACIÓ:

Tot i que en aquest treball es pot plantejar de manera globalitzadora, integrant moltes disciplines –socials, llengües, música, plàstica o matemàtiques– o reduir la seva execució a l'àrea de ciències socials. Un cas o l'altre variaria el temps emprat o el nivell d'aprofundiment. En el nostre cas concret hi vam dedicar un mes i mig usant les hores de medi social i algunes estones de llenguatge.

PROJECTE PAPERERES

Miquel Àngel Marcé
Escola Pia Granollers

Etales: ESO

Àmbit: Medi Ambient

Transversal: Si

DESCRIPCIÓ I OBJECTIUS:

El Projecte Papereres va néixer, el curs 01-02, després de constatar que, a l'escola es generen molts residus, als que,

sovint, no se'ls dona el tractament més adequat. Abans de ser deixalla, un residu és aquell objecte o material al qual, manipulant-lo, se li pot trobar un altre ús. Era una experiència pilot.

SEQÜÈNCIA D'ACTIVITATS:

1. Vam iniciar el projecte dissenyant i construint un seguit de papereres de fusta per tal de recuperar el paper i poder-li donar altres usos dins la mateixa escola.
2. Sensibilització a les aules per tal de buscar la motivació i la col·laboració de tothom en el projecte. Els alumnes del Fènix, a través d'una presentació en Power Point, explicaven, aula per aula, tot el que estaven fent i reflexionaven sobre la necessitat de respectar l'entorn natural en què vivim. En acabar, s'obsequià, a cada classe, amb una paperera i un pòster de normes. Símbols, per altra banda, dels principals valors que volem fomentar amb aquest projecte: el **seny ambiental i la sostenibilitat**.
3. **Gestió de les papereres:** Un cop al mes, passem a recollir el material

abocat a les papereres de cada classe. El quantifiquem, l'anàlitzem i el processem el millor que podem, tenint en compte les nostres possibilitats. El curs passat amb només 28 papereres en actiu vam recuperar de setembre a maig un total de 444,1 kg de material i enguany (feb,06) ja hem arribat als 408,7 kg ...

Del contingut de cadascuna de les papereres en **separem**, primerament, tot allò que no és paper, ho classifiquem, ho auditem i ho portem als contenidors del carrer corresponents. Després, **seleccionem** els fulls escrits només per una sola cara i en fem BLOCS DE NOTES (recomanem no arrugar els papers). Els sobres grans també els apartem ja que els poden reutilitzar per arxivar documents diversos... La fracció de material no aprofitable per fer blocs la convertim en PASTA DE PAPER i per últim, tot allò del que **no en podem fer un ús** reglat a l'escola, ho dipositam als contenidors blaus. Vam constatar que, utilitzant els **Blocs de**

notes que fabriquem podem reduir el consum de paper nou i això és important, doncs, amb una tona de paper recuperat podem evitar la tala 12 a 13 arbres de més de 25 anys.

4. Se'ns va acudir, llavors, vendre els blocs en una parada (un dimecres de cada mes a l'hora del pati). Amb el benefici podríem finançar alguna associació o ONG que treballen en defensa del medi ambient. Teníem, doncs, molta feina a fer: cerca d'informació sobre possibles ONG's. S'havia de dissenyar la parada i idear una campanya de marketing a gran escala. Comprant aquests blocs ajudàvem a protegir el medi natural.
5. Buscar una sortida a la pasta de paper no va ser tan fàcil. A l'àrea de plàstica, però, aquest material podria ser força interessant per fomentar la creativitat. Es van dur a terme experiències a educació infantil i a primària. El curs 03/04, els de P3 van modelar les fulles del seu arbre particular i els de 2n van fer uns treballs a final de curs. En canvi, el curs 04/05, es van fer màscares per carnestoltes...
6. Actualment gestionem 41 papereres de reciclatge. Som 11 alumnes i 4 professors.

El curs passat vam dissenyar una mena d'auditoria per poder avaluar mensualment els resultats de l'acció de sensibilització que estaven portant a terme els alumnes del Fènix. A més, aquesta informació l'havíem de poder retornar a les classes respectives.

El mes d'abril, vam confeccionar un graellat d'avaluació i, amb les dades obtingudes, vam elaborar un gràfic que ens permetés mesurar el grau de col·laboració de les diferents classes vers el projecte o, dit d'una altra manera, ens permet valorar el respecte que tenen els nostres alumnes pel seu entorn.

Amb l'anàlisi de les gràfiques obtingudes, vam poder confirmar que els resultats empitjoren amb el temps, és a dir, ho tenim clar quan ens fan veure el problema i actuem correctament, però no acabem d'incorporar el missatge a les nostres accions quotidianes i l'oblidem. Amb aquesta primera experiència hem pogut quantificar el grau de sensibilització mediambiental dels nostres alumnes i, alhora, hem creat un interessant recurs educatiu per treballar a nivell tutorial, ja que no es tracta de dades extretes de fonts d'informació llunyanes, sinó, que han estat generades per la traducció directa de la consciència mediambiental dels nostres propis alumnes.

CONCLUSIONS:

D'aquest projecte n'han sorgit d'altres de més petits que, en un marc global de competències bàsiques, ens han permès treballar d'una manera integrada continguts bàsics de les diferents àrees del currículum (Ciències Naturals i Socials, Plàstica, Llengües, Matemàtiques...), hem pogut transmetre valors com la solidaritat, el respecte, l'autonomia, la responsabilitat, la creativitat, a través, per exemple, de les diferents interaccions que hem tingut a dins l'escola amb classes tant de primària com de secundària i batxillerat.

És una bona manera de motivar els alumnes amb més dificultats d'aprenentatge, en un moment tan crític com és el final de la secundària obligatòria. En veure que són capaços de tirar endavant per si mateixos tot un seguit d'idees, se'ls reforça l'autoestima i s'engresquen a esforçar-se.

Al Fènix sempre treballem per projectes: «Tems de lectura», «Construïm una empresa», «Després de 4t què?», «Vaixells i Maquetes», «Trivial aniversaris», «L'Esmorzar Solidari», etc...

És hora d'actuar! La salut ambiental del nostre planeta és l'únic tresor que tenim en comú, totes les persones siguin d'on siguin i pensin el que pensin...

Per a saber-ne més podeu dirigir-vos a: <http://www.epiagranollers.net/mamarcce/paperera.pdf>

PROJECTE TRANSVERSAL I INTERDISCIPLINARI

Comissió Mozart-Picasso
Escola Pia Mataró

A partir de les experiències viscudes en el últims dos cursos coincidint amb

l'any Gaudí i l'any Dalí, un grup de mestres de l'escola va proposar la possibilitat de poder desenvolupar un projecte d'escola i treballar-lo des de diferents àrees al llarg del curs. Aquesta comissió està formada per un mestre de cada etapa i el responsable de la mediateca. El procediment a seguir és, en primer lloc, crear una comissió, s'intentarà que cada any aquesta comissió canviï de representants, elaborar la proposta i presentar-la al claustre per decidir les possibles activitats a fer; el pas següent és dissenyar les activitats i les accions comunes i el calendari corresponent d'acord amb cada etapa. Quan està tot lligat hi ha la presentació definitiva al claustre, a partir d'aquí hi ha el seguiment de les activitats que s'efectuaran durant el curs.

Els requeriments per escollir un projecte són:

- Que tingui un ressò mediàtic a Catalunya.
- Què pugui treballar-se des del màxim d'àrees possibles.
- Que permeti fer activitats dins i fora de l'escola.
- Què els alumnes grans de l'escola puguin fer activitats juntament amb els més petits.

Aquest curs hem cregut oportú treballar dos personatges amb una importància prou rellevant dins el món de les arts, creiem que dóna molt de peu per poder-ho treballar transversalment i interdisciplinari. **El 250è naixement de Mozart i el 125è naixement de Pablo Picasso.**

ETAPA INFANTIL

Hem treballat PICASSO

A partir de l'activitat que es va fer per el dia del DENIP s'introdueix Picasso com l'autor del colom que escollim per simbolitzar el dia de la Pau i la no Violència. A tota l'etapa, s'explica una petita biografia de l'artista adaptada a cada nivell mostrant fotografies i autoretrats com a suport.

Demaneu a les famílies fotocòpies en color mida Din A-4 d'obres de Picasso per tal de decorar l'escola.

De cada obra que es porta a l'aula se'n fa una lectura visual per després realitzar un treball plàstic, (es fa un marc simulant un quadre amb grafismes utilitzant retoladors, colors o bé gomets). De cara a Carnestoltes cada nivell prepara la disfressa segons l'obra escollida. El dia de la festa les disfresses es llueixen a la Rua.

P-3 - L'arlequí.

P-4 - Le bouquet.

P-5 - Els 3 músics.

ETAPA DE PRIMÀRIA

Després de la proposta de la Comissió Mozart-Picasso la gent de Primària hem escollit només treballar Mozart, ja que Picasso ja ho fem al cicle mitjà dins la programació del curs.

Hem decidit que, a partir del 3r trimestre, començarem a parlar als alumnes de qui era Mozart i perquè és un personatge tan famós.

Llegirem contes i llibres que hem demanat expressament per l'activitat i buscarem informació entre tots. Decorarem tots els passadissos amb motius propis de la vida i l'obra de Mozart.

Cada dia al matí a l'estona d'audició escollirem fragments de l'obra musical d'aquest compositor i comentarem el títol i què els suggereix...

Els alumnes de secundària ens prepararan algunes activitats per realitzar dins el nostre edifici (representació).

També tenim previst visitar les exposicions que es faran a l'Escola de Mar.

ETAPES DE SECUNDÀRIA I BATXILLERAT

Treballarem MOZART:

Àrees relacionades: Música, Visual i Plàstica, Llengua Castellana, Llengua Catalana i Socials.

Durant tot l'any 2006, per «megafonia»,

cada divendres sona música de Mozart en la franja horària del matí, durant l'entrada dels alumnes a l'escola. (S'ha escollit els divendres perquè Mozart va néixer el 27 de gener i enguany ha caigut en divendres). A l'assignatura de socials es treballarà a classe, la situació històrica en què va viure Mozart.

A l'àrea de llengües, treballaran en cada classe un argument diferent de diverses òperes del compositor i hauran d'escriure una redacció. Les més ben elaborades s'escriuran en un CD i es convertiran en notes musicals que formaran part d'un pentagrama mural en els passadissos, d'una partitura de Mozart. A l'àrea de Música es proposen temes a classe per investigar els alumnes i es confecciona un mural a l'aula amb totes les notícies i esdeveniments importants sobre el compositor.

A l'àrea artística s'estan elaborant els atrezzo per la representació de La Flauta Màgica: titelles, decorats, vestuaris... en les quals hi participen els variables artístics de l'ESO i el batxillerat d'arts. A través del batxillerat artístic es farà una gran exposició al vestíbul de l'escola amb elements representatius tant de Mozart com de Picasso.

CICLES FORMATIUS

La nostra activitat consisteix en què cada setmana apareixerà un personatge del quadre del Guernica de Picasso en els plafons del vestíbul de manera que quan hagi passat diverses setmanes, els observadors podran conèixer el significat total de l'obra.

La metodologia que seguirem, serà la següent:

- Els informàtics s'encarregaran de la descomposició dels personatges del quadre.
- A través de les matèries de llengües i d'història, els alumnes hauran de fer una recerca sobre els significats dels personatges del quadre, fent relació amb la matèria en qüestió i amb l'època que es van viure els esdeveniments.
- A través de les tutories, s'aniran comentant els personatges que van apareixent cada setmana.

En l'àmbit de recursos contem amb la col·laboració de la Mediateca, que en tot moment la mediatecària ens subministra el material necessari per poder portar a cap aquest projecte.

CONCLUSIONS:

A l'escola estem fent molta feina, creiem ben feta, amb la bona predisposició i col·laboració de professors i alumnes de totes les àrees i nivells i en el nostre cas, que tenim tres edificis, significa una bona relació i cohesió entre tots.

AVALUACIÓ DEL PROJECTE A EDUCACIÓ INFANTIL

Equip de Mestres d'Infantil
Escola Pia Vilanova

L'avaluació del treball per projectes comença en el mateix moment en què es comença a triar un tema per desenvolupar. L'elecció personal d'un tema i la tria final d'una proposta consensuada és el primer pas. Sovint, en aquesta fase, s'ha d'arribar a acords, dialogar, acceptar diferents punts de vista i respectar una sèrie de normes. És un bon moment per observar la capacitat d'expressió i raonament en les intervencions, així com la participació respectuosa i la motivació. Tots aquests indicadors fan referència directa a actituds de l'àmbit del desenvolupament de la personalitat i del treball per millorar la societat, establertes en l'estil metodològic.

Anotar els resultats d'aquesta primera fase ha de fer possible que els infants arribin a prendre consciència de les idees i coneixements que expressen, i promoure situacions de conflicte cognitiu: *l'avaluació inicial*.

Segur que queden coses per resoldre. És el moment de buscar informació i estratègies per trobar solucions. Pel que fa a la forma de treball, donem

més protagonisme al treball en grup que a les tasques individuals.

En aquesta fase observarem, de manera especial, la capacitat d'entendre i respondre qüestions concretes, i relacionar la informació tractada amb els coneixements previs, de formular plantejaments que justifiquin una presa de decisions, compartir, ajudar i adaptar-se als ritmes dels companys. Aquest procés significa implicació i requereix tota mena de tasques: buscar, triar i desestimar, explicar i fer-se entendre, discutir, demanar ajuda, el retallar i enganxar de tota la vida i tota mena de representacions (en paper, pissarra, amb el cos...), escoltar, observar, tocar, repetir, provar, imaginar i preveure per després desil·lusionar-se o sorprendre's, memoritzar, gaudir i en definitiva, aprendre.

L'avaluació formativa, doncs, ha de tenir en compte com els alumnes van modificant les seves postures inicials. Es fa especial èmfasi en les actituds que el document d'estil classifiquem com de construcció de coneixement.

El darrer pas, *l'avaluació final*, ha de facilitar als infants que s'adonin del camí que han fet, de recuperar l'avaluació inicial i adonar-se, entre tots, que ni de bon tros pensem igual, que en sabem més coses, que hem treballat de valent i que hem gaudit. També cal agrair a tothom la seva ajuda. Una gran recompensa.

Vacances solidàries

S'acosta l'estiu i molts de nosaltres ja comencem a planejar les vacances. Alguns es quedaran a la ciutat, d'altres sortiran cap a les platges o les muntanyes i una bona colla aprofitarà les vacances per viatjar a alguna destinació llunyana i exòtica on, possiblement, el clima favorable i els atractius turístics amaguin problemàtiques socials de primera magnitud.

Conscients d'aquesta realitat, diverses ONG i entitats vinculades al moviment del Consum Responsable posen a l'abast dels viatgers solidaris rutes alternatives en què, tant la persona que viatja com les comunitats locals d'acollida, en surten beneficiades. Es tracta d'un turisme compromès, atent a la realitat social i respectuós amb el medi ambient. Una manera de conèixer món en què el viatger pot apropar-se a les inquietuds dels homes i les dones dels països del Sud convivint amb una família del Senegal, escoltant els joves brasilers d'una favela de Rio, coneixent la realitat de la dona hindú o sentint com a pròpies les dificultats d'un camp de refugiats tibetans al Nepal.

En aquesta línia d'acció solidària, l'ONG SETEM-Catalunya amb la direcció tècnica de l'agència de viatges Tarannà ofereix un programa de 12 Rutes Solidàries a països d'Àfrica, d'Àsia i d'Amèrica Llatina en les quals, a més de conèixer la realitat social de les diferents destinacions, el viatger conviu amb famílies i visita diverses organitzacions locals que treballen pel desenvolupament, els drets humans o la justícia social. Tot això sense renunciar a unes vacances on també es coneixen de primera mà els espais naturals i d'interès cultural més significatius del país.

Segons Jaume Casasses, cap de l'àrea d'Intercanvis Nord-Sud de SETEM, «aquests viatges pretenen contribuir a superar la incomprensió cultural i a obrir camins de solidaritat equitatius amb els països del Sud. A diferència de les propostes turístiques convencionals, les Rutes Solidàries impliquen a les poblacions autòctones que generalment queden excloses del benefici que pot reportar l'activitat turística perquè, amb aquests ingressos addicionals, puguin posar en marxa altres projectes prioritaris per a la comunitat».

Aquesta iniciativa s'emmarca dins un moviment més ampli anomenat *Turisme Responsable*, una proposta d'abast internacional liderada per ONG i entitats de tot el món que qüestionen el tipus d'impacte que el turisme convencional ha tingut sobre les poblacions dels països econòmicament empobrits i que entén el viatge com una potent eina d'intercanvi entre pobles. Per aquest motiu, una part essencial d'aquesta experiència és la formació prèvia d'un cap de setmana que reben tots els participants abans d'iniciar el viatge.

Dades pràctiques:

Destinacions agost 2006: Marroc, Senegal, Mali, Índia del Nord, Índia del Sud, Nepal, Brasil, Perú, Chiapas i Nicaragua.

Grups: d'entre 10 i 16 persones.

Informació: SETEM-Catalunya, Bisbe Laguarda, 4. Tel. 93 441 53 35, ext. 114
www.setem.org/catalunya mail: rutes@setem.org

Observacions: «A diferència d'altres propostes turístiques les Rutes Solidàries impliquen a les poblacions autòctones que generalment queden excloses del benefici que pot reportar l'activitat turística».

«El moviment del *Turisme Responsable* proposa un turisme compromès, atent a la realitat social i respectuós amb el medi ambient. Una manera de viatjar que promou l'intercanvi entre els pobles i garanteix un impacte econòmic positiu sobre les comunitats visitades».

Projecte de projectes

Les «Escuelas de Tareas» de Mexicali

En obrir-se el juniorat de Mexicali, 1997, els primers juniors de les Californias havien realitzat el seu noviciat a la casa de Celaya, de la província de Mèxic. Allà van participar com a mestres a la *Escuela de Tareas*, a la colònia Guajardo, amb l'animació del P. Salvador Rigués. Una bona manera d'iniciar-se en el carisma escolapi. Amb els primers nens del veïnat van arribar, també els primers llibres de contes, provinents de Catalunya. Ajudar a realitzar els deures (Tareas) i promoure la lectura de contes, dues hores durant dos dies a la setmana, aviat van ser objectius de la *Escuela de Tareas*. La taverna la duïen a terme, des del seu inici els júnior filòsofs i alguns joves i veïns de la ciutat. El nom d'infants beneficiaris sobrepassa, sempre de 50.

Mesos després d'acceptar la parròquia de San Pablo Apòstol, l'any 2000, els escolapis iniciem *Escuela de Tareas* en la colònia Rivera Campestre, barri on està edificada la Parròquia. En algunes modalitats, com que no es disposava de juniors, es van buscar «mestres» entre els mateixos veïns. El matí del 14 de maig del 2001, al pati d'una casa particular, quatre joves i un escolapi ajudaven cinc nens del veïnat a fer els deures. L'endemà ja eren 11 nens. S'intentava simplement durant una hora i mitja i tres dies a la setmana, ajudar els nens a realitzar satisfactòriament la tasca deixada pels mestres de l'escola primària del barri. Per animar els nens, la primera mitja hora era de joc, al mateix pati de la casa. Molt aviat, algunes mares es van animar a ser mestres.

Aviat van sorgir les dificultats. No sempre els nens portaven la tasca, sigui per distracció, perquè els mestres no els l'havien deixat, o simplement per «flojera». Ens vam adonar molt aviat dels endarreriments cognitius. Mèxic és un país que ocupa els últims llocs en tot el món pel que respecta als coneixements escolars. Com ajudar a un nen a fer els deures del matí consistents en una divisió de tres xifres, si el nen no se sap ni les taules, ni tan sols sap restar? A més, no sempre els «mestres» sabien realitzar la feina. La visita del P. Provincial, P. Andreu Trilla va ser decisiva. D'una banda, escoltem paraules de molt alè, valorant més del que nosaltres mateixos valoràvem aquesta petita pràctica docent. D'altra banda, ens va marcar unes pistes per donar-li solidesa. No podíem seguir la bona inspiració del mestre. Ens era necessari sistematitzar l'ensenyament. D'aquesta reflexió es va decidir no ajudar tant els nens en la tasca concreta de cada dia, sinó a resoldre les llacunes que tenen en els seus coneixements. Es va decidir donar suport als nens únicament en les àrees d'espanyol i matemàtiques. D'aquí van néixer les fitxes. A cada nen se li donen les fitxes segons el seu nivell de comprensió i dificultat, no tant segons el curs en el qual va. La *Escuela de Tareas* creix en nombre de nens i de mestres. Hi ha dos tornos, el del matí amb uns 20 nens i el de la tarda sempre amb més de 30. L'adquisició de part de la Vice-província del terreny on va néixer l'*Escuela de Tareas* de la Rivera Campestre va facilitar la consolidació de l'escola. La Fundació Educació Solidària ja va aprovar una substancial ajuda que permetrà millorar notablement les instal·lacions. Molt aviat van néixer altres activitats en favor dels nens i

dels seus pares: el Club Lleons per animar la lectura, les classes de computació, els cursos d'anglès i de relacions humanes, els programes a favor de la llar per a les mares dels alumnes (confecció, perruqueria, cuina etc...). Així es va passar d'una simple escola a un Centre Comunitari. S'amplià l'horitzó. Es tracta de transformar la colònia en una comunitat agent del seu progrés i benestar.

Aquesta experiència pedagògica possibilita, igual que a Tijuana, acceptar la presència dels voluntaris catalans. Així el setembre de l'any 2003, Santiago Pérez Barral, professor del col·legi escolapi del Carrer Diputació es fa càrrec de l'*Escuela de Tareas* de la Rivera Campestre.

L'any 2004, en Ferran Benages, professor de l'Escola Pia de Sant Antoni, es fa càrrec de l'Escola i l'Elena Horta, voluntària vinguda de Los Àngeles, obre la segona *Escuela de Tareas* a la colònia del Choropo. La visita de Ramon Francolí i l'ànim rebut d'ell marquen un nou impuls. Parla de la importància educativa de les obres no-formals. Ens anima a aprofundir en aquest camí multiplicant l'experiència. Aquest curs 2005-06, la Gisela Alcázar, professora de l'Escola Pia de Granollers, es fa càrrec de l'Escola de la Rivera, Mónica Medina de l'Escola del Choropo i s'obren dues escoles més: a *Escuela de Tareas* a la colònia Granjas Cecilia, coordinada per Rosy Rodríguez, voluntària vinguda de Los Àngeles i *Escuela de Tareas* de La Ladrillera, coordinada per un grup d'universitaris de la mateixa ciutat de Mexicali.

Certament la totalitat de nens atesos és petita. Tot just 200 nens: 50 a casa i uns altres 150 als barris de la Parròquia. Aprenen el que no van aprendre a la seva escola, es diverteixen amb els jocs i conviuen. Però no és menor l'ajuda que se'ls ofereix als 30 adolescents i joves que treballen com mestres. Aquí aprenen a concretar la generositat, a sentir-se útils, a augmentar i consolidar amistats, a repassar i aprendre, a sentir-se responsables, assimilar valors, a sentir-se mestres. De ser mestres de les *Escuelas de Tareas* a ser oncles en el Cachiverano o Catequistes el dissabte o integrar-se als grups parroquials i al Moviment Calassanç hi ha un pas, que molt sovint donen. I l'escola és també de gran ajuda per a les 10 mares que veuen créixer la seva autoestima, repassar els seus coneixements i sentir-se útils en ser nomenades «mestres» pels mateixos nens. Les juntes mensuals amb les mares dels nens ens serveixen per reflexionar sobre l'educació (ens serveix de molt el llibre AUTORITAT SENSE CÀSTIG de l'escolapi Enrique Díez) per interessar-se en la seva formació i benestar, per sensibilitzar-se en el progrés del barri. Creiem que ha arribat el moment de consolidar aquestes Escoles amb la creació d'un lloc amb sou, com a coordinador general de les mateixes, que serveixi per consolidar l'aconseguit i avançar en la qualitat de l'educació. Fins a avui les *Escuelas de Tareas* són pràcticament gratuïtes. Cap mestre percep un sol centau. Els nens de totes les *Escuelas de Tareas* tot just aporten cinc pesos, menys de mig euro, a la setmana, simplement per l'aigua i els llapis i una mica més. Les *Escuelas de Tareas* són altament educatives perquè són el resultat de molt d'amor. Calassanç segueix viu impartint l'educació gratuïta als nens, «praecipue pauperibus».

Amenaçats de resurrecció

«Diuen que estic amenaçat de mort. Potser sí. Però passi el que passi, estic tranquil. Si em maten, no em podran pas prendre la vida. La vida me l'emportaré jo, penjada a l'esquena, com un sarró.

A qui hom mata, se li pot arrabassar tot, abans, tal com fan: els dits de la mà, la llengua... Li poden cremar el cos amb cigarretes, el poden serrar, triturar, li poden fer tot.

Això no m'esgarrija gaire. De petit, Jesús em digué a cau d'orella una veritat com un cove: «No tingueu por dels qui maten el cos, no es poden quedar amb la vostra vida».

La vida, la vida de debò, ha arrelat en mi, en la mesura que he après a llegir l'evangeli. Llavors he sentit que el meu procés de Resurrecció ha començat amb la primera arruga que m'ha sortit a la cara, amb el primer cabell blanc...

Així crec que comença la Resurrecció. No això tan incert que alguns anomenen «l'altra vida», sinó la que ja ara vivim, d'una manera diferent.

Diuen que estic amenaçat de mort. Qui no n'està? Ho estem tots des que naixem. Perquè néixer és començar a enterrar-se. Amenaçat de mort, sí. I què? Si algú em volgués matar, el perdono ja des d'ara.

Desitjo que la meua Creu sigui una geometria perfecta d'amor, des de la qual pugui seguir estimant, parlant, i fent somriure, de tant en tant, els meus germans, homes i dones. Diuen que estic amenaçat de mort. No és pas veritat. Ni jo ni ningú no està amenaçat de mort. Tots estem amenaçats de Vida, d'Esperança, d'Amor...

Els qui creiem en Jesús de Natzaret, no estem amenaçats de mort, sinó de **RESURRECCIÓ**.

Perquè Ell no sols és el Camí i la Veritat, sinó la **VIDA**, encara que estigui clavada en una Creu, damunt mateix de tota la brossa del món».

José Calderón, periodista guatemalenc
(*abans que el matessin*)

Fes dejuni i omple't

El dejuni té com a objectiu guisar el nostre cor per omplir-lo de quelcom més valuós.

- Fes dejuni de jutjar els altres; descobreix Déu que viu en ells.
- Fes dejuni de paraules feridores; omple't de frases guaridores.
- Fes dejuni de descontentament; omple't de gratitud.
- Fes dejuni d'enuigs; omple't de paciència.
- Fes dejuni de pessimisme; omple't d'esperança.
- Fes dejuni de preocupacions; omple't de confiança en Déu.
- Fes dejuni de queixar-te; omple't d'estimació per la meravella que és la vida.
- Fes dejuni de pressions que no cessen; omple't d'una oració que no cessa.
- Fes dejuni d'amargor; omple't de perdó.
- Fes dejuni de donar-te importància a tu mateix; omple't de compassió pels altres.
- Fes dejuni d'ansietat sobre les teves coses; compromet-te en la propagació de l'amor que Déu ens té.
- Fes dejuni de descoratjament; omple't d'entusiasme de la fe.
- Fes dejuni de pensaments mundans; omple't de les veritats que fonamenten el camí evangèlic.
- Fes dejuni de tot el que et separi de Déu; omple't de tot que t'hi atansi.

Transversal

Títol del Projecte: Projecte Empresarial

Etapas: Cicles Formatius de Grau Superior

Àrees relacionades: Treball en grup

Descripció i objectius:

El projecte empresarial del CFGS d'Administració i Finances és la fita d'un treball en grup, que recull el que l'alumne/a ha après dels crèdits cursats en els dos anys del cicle. El projecte li permetrà posar a la pràctica els coneixements, les competències i les actituds davant la iniciativa de crear una activitat empresarial.

Els objectius que es pretenen és que aquests siguin propis, és a dir, que els components del grup comparteixin els objectius del projecte; que siguin realistes i assequibles dins del seu currículum acadèmic i professional; i que es puguin mesurar econòmicament, físicament i temporal.

Seqüència d'activitats

Fase inicial: se'ls dota de les pautes de coneixements i eines de treball, perquè elaborin de manera seqüencial tota la documentació vital per la *constitució i formalització* que es necessita per iniciar l'activitat i, també, d'aquells formulismes administratius propis de l'administració local, regional i central.

Fase desenvolupament: es tracta doncs, de crear una unitat de negoci, la qual hauran de treballar en equip per potenciar les *relacions interpersonals*, definint cada lloc de treball sota la responsabilitat de cadascun d'ells i el consens.

- Que resolguin l'estructura organitzativa a través d'un organigrama de fluxos, entenent que un factor primordial és la *iniciativa* i la pròpia *autonomia* per resoldre els problemes.
- Que elaborin un *estudi de mercat (DAFO)*, on hi sàpiguen diferenciar els punts forts i febles, així com les debilitats i les amenaces de la unitat de negoci en front la competència real i potencial del sector.
- Que quantifiquin el *grau d'endeutament* en què hauran d'ocórrer per després de cercar, investigar i analitzar les possibles fonts de finançament, i que es defineixin per aquelles més avantatjoses que estan al seu abast.
- Que dissenyin un *pla de màrqueting* amb la finalitat de donar a conèixer el seu producte i/o servei, i que especifiquin els mitjans de comunicació amb els quals faran arribar a la clientela potencial el seu missatge comercial.

També hauran de definir els *trets diferencials* respecte als de la competència i què és allò que els seu producte o servei aporta i que el client no en disposa actualment.

Fase síntesi: Finalment, per verificar el grau d'encert i coherència l'han d'*exposar públicament*, de forma sintetitzada davant del grup de professors que intervenen en cada apartat del projecte i, fins i tot, amb la presència de familiars i d'alumnes del mateix o altres cursos. Per aquesta sessió, hauran de fer servir les *eines informàtiques* o de *multimèdia* idònies que, prèviament, s'han adaptat i personalitzat com a recurs de captació del grup inversor o client potencial.

Conclusions

Pels promotors es tracta, doncs, d'un recurs que els permetrà analitzar la *viabilitat* del seu projecte i reduir raonablement el *marge de risc* que comporta la posada en marxa. Que, a mig termini, esdevingui una *sortida professional qualificada* pels seus coneixements i les actituds procedimentals apreses.

Per incentivar la **motivació per l'autocupació**, en la mesura que en el decurs de la seva vida professional, es poden donar situacions que els permetés establir-se individualment o col·lectivament.

Per tot això, l'escola creu que participant en el concurs «Aprendre a Emprendre» de caire local, dotem aquests treballs del *rigor i la seriositat* que exigim als nostres emprenedors.

Per saber-ne més, truqueu a 93 755 61 88 o bé escriviu a joan.pique@escolapia.net

XVIII JORNADA PEDAGÒGICA. L'ESTIL: DEL DOCUMENT A L'AULA

Al web de la jornada

<http://www.escolapia.net/jp/XVIIIJP/>

trobareu tota la informació de la

XVIII Jornada Pedagògica. Tant el material de la conferència de la Montserrat Castelló, com els materials de les diferents ponències i l'avaluació de la jornada.

ENS VISITEN UNS PARES ESCOLAPIS DEL SENEGAL

Tres pares escolapis del Senegal han visitat l'Escola Pia de Catalunya. Un dels objectius de la visita era el de conèixer les experiències en l'àmbit de les escoles tallers que s'estan duent a casa nostra.

FIRA INTERNACIONAL D'EMPRESES SIMULADES

En el marc d'Expodidàctica, a Fira de Barcelona, del 22 al 24 de març, es va celebrar la VII Fira Internacional d'Empreses simulades. La Fira va ser inaugurada pel Honorable Conseller de Treball i Indústria, Sr. Josep Maria Rañé. Hi participaren empreses simulades de Catalunya, Espanya, Europa i USA. Entre elles, les de les nostres escoles de Sant Antoni, Mataró i Granollers: tota una experiència pedagògica pels seus alumnes.

VIATGE AL PAÍS ON EL SOL SURT PER L'EST I ES PON PER L'OEST

Del 2 al 12 de març d'enguany, un grup de cinc educadors de diferents escoles han compartit l'enriquidora experiència de visitar el Senegal. Han tingut l'oportunitat de veure la realitat d'aquest país i han pogut compartir i intercanviar experiències, opinions i visions amb les diferents comunitats d'escolapis i el professorat que hi posen tot l'esforç i les ganes en l'educació dels senegalesos.

PREMIS SANT JOSEP DE CALASSANÇ

El dia 1 d'abril, en els transcurso de la Jornada Pedagògica es va procedir al lliurament dels Premis Sant Josep de Calassanç que la Fundació Joan Profitós de l'Escola Pia de Catalunya atorga amb l'objectiu de fer un reconeixement a la trajectòria professional de les persones i dels equips educatius de les nostres escoles, premiant la capacitat innovadora, la qualitat afegida i/o la millora didàctica en la pràctica a l'aula. Els guanyadors han estat: Oriol Batlle i Gach de l'Escola Pia de Sant Antoni, en Lluís Molist i Godó de l'Escola Pia de Balma i l'Eugení Pérez Serrano de l'Escola Pia de Sitges.

CONCERT SOLIDARI

El dia 26 de febrer, a l'Auditori Municipal de Terrassa, se celebrà el III Concert Solidari que organitza el grup local de Fundació Solidària per tal de recaptar fons i donar a conèixer els projectes de la nostra ONG. En aquesta ocasió, els diners recollits han anat per tal d'ajudar la construcció de l'escola Tierroy del Senegal. El projecte es duu a terme conjuntament amb l'ONG: Amics de Sam-Sam, també de Terrassa.

Cartellera Informativa

Vespres científics

Escola Pia Nostra Senyora - Diputació, 277 Barcelona

- **DAVANT I DARRERA DE L'ENDOLL: Introducció divertida i segura a l'electricitat. Estudi de les fonts d'energia elèctrica. Realització de circuits elèctrics simulant circuits de la vida quotidiana.**

12 de maig de 2006

- **FÍSICA i QUÍMICA DELS 5 SENTITS: Mira, escolta, olora, tasta i toca. Interpretació científica a nivell de tothom de les sensacions. Tot allò que ens permet entrar en contacte amb el món.**

9 de juny de 2006

Cicle de formació de pares

Escola Pia de Sabadell - Escola Pia, 92 Sabadell

- **L'EDUCACIÓ EN EL LLEURE: un bon complement en la formació dels infants i joves. (taula rodona)**

20 d'abril de 2006

- **L'EDUCACIÓ EN VALORS: cap a una societat sostenible. A càrrec de Francesc Torralba.**

4 maig de 2006 8 vespre

Treballem per projectes? I, com més treballem?

Necessitem unes metodologies estables,
però hem d'anar-hi a fons

Com feu habitualment, m'assabenteu que es dedica aquest número al treball per projectes. Però voldria plantejar-vos un previ: en quin marc i en quines condicions hem de fer el treball per projectes?

I que consti que això de treballar per projectes em sembla molt bé: és una metodologia que promou la participació de l'alumnat, que l'implica en la construcció dels continguts d'aprenentatge i que permet un treball global *interàrees*. Té moltes possibilitats de cara a l'alumnat, encara que no és fàcil per als docents. I intueixo que va molt en la clau de l'estil metodològic, de la «nostra» Bíblia pedagògica.

No voldria, per tant, posar-hi peròs. Ans al contrari. Tanmateix, m'agradaria que ens aclaríssim amb tot això de les metodologies. Mireu, seré barroer/a. Tinc la impressió –a veure si algú ho troba una bestiesa i s'anima a contradir-me!– que en cada curs o en cada cicle de l'ensenyament obligatori hi hauria d'haver tres –i només tres– metodologies de treball: l'aprenentatge guiat, els projectes i una altra de les metodologies, pactada entre el professorat implicat. I ho dic tant per a la higiene mental, pròpia dels docents, com per a una més gran estabilitat de l'alumnat. I, sobretot, per fer allò que fem ben fet i anant a fons, explotant totes les possibilitats de cada estratègia, sense cremar recursos. Intento explicar-me. Hi ha tot d'objectes d'aprenentatge que es poden aprendre amb gran eficàcia si hi ha una acció de guiatge per part del docent, que ordeni, estructurari i jerarquitzari. Poden ser conceptes i fets, però també alguns procediments i diferents actituds o normes. Alguns tindran força a veure amb l'aprenentatge memorístic o amb processos repetitius, però d'altres demanaran implicació activa de l'aprenent per tal de reestructurar els seus esquemes mentals. Tanmateix, són processos dirigits.

Després, hi ha els projectes. Aquí el protagonisme actiu el té l'alumne/a. El paper del mestre/a és de mediació, de fer surar els aprenentatges previs, de no acceptar que ens quedem en quatre coses disperses, de relacionar aspectes de diferents matèries, aparentment allunyats però interrelacionats com en la vida real, d'ajudar a verbalitzar les dificultats, els límits i les noves adquisicions, de decidir quan cal treballar més i quan ho hem de deixar, cap on orientar les recerques o en quin sentit tenim poques possibilitats d'avançar, ... Però aquest és un rol complex i polièdric, tant si penso en l'aprenentatge, com quan abordo la seva avaluació (inicial, formativa i final; com sempre!). I demana docents amb gran visió global, amb formació humana àmplia, homes i dones «llegits», atents als batecs del món, usuaris habituals a les grans xarxes virtuals d'informació, ... i no pas bons didactes d'uns continguts estrafets o defensors de parcel·les compactes. Francament, només ho veig possible a partir del treball en equip i de la implicació de diferents docents que aportin, cadascú, diferents visions o coneixements des d'òptiques variades.

I, tercerament, hi ha el que queda. Vull dir que una vegada determinats els continguts del curs que treballarem –o treballem, que els projectes són sempre dinàmics– segons cada una de les dues metodologies anteriors, els que restin, els treballarem de la manera més adient. O, potser, en una certa programació al llarg de diferents anys, per tal que l'alumnat aprengui per descoberta, en treball cooperatiu, per estudi personal, a través d'un manual progressiu, ...

No sé si això és un plantejament estratègic o és més pragmàtic. Certament que, si no hi pensem abans, acabarem fent l'escola a la qual vam anar com alumnes. I tampoc es tracta de ser massa quadriculats; però, oi que no farem un projecte sobre com hem de plantejar el treball per projectes a l'escola?

Zum-zum

ABRIL 2006

- 23 • Sant Jordi
- 24 • Formació habilitats socials (9,30-17h)
- 25 • Formació habilitats socials (9,30-17h)
- 26 • Formació habilitats socials (9,30-17h)
- 27 • Termini presentació treballs als Premis per al foment de la creativitat

MAIG 2006

- 4 • Reunió mediatecaris (10-13h)
- 6 • Reunió Junta de la Federació d'APAS a Sant Antoni
- 8 • Reunió delegats d'alumnes (16-18h)
Reunió coordinadors de pastoral (16-18h)
- 9 • Reunió responsables d'informàtica
- 10 • Formació docents anglès secundària (tarda)
- 11 • Formació Caràcter Propi (9,30-13h)
Reunió responsables PAI i PAM (10-13h)
- 12 • Jornada Esport i Convivència, a Sabadell
- 14 • Aplec Mou-te
- 17 • Reunió responsables d'extraescolars
Reunió jurats Premis per al foment de la creativitat
- 18 • Reunió responsables FP
- 22 • Reunió Consell de les Institucions
- 24 • Lliurament Premis per a la foment de la creativitat, a Igualada

JUNY 2006

- 8 • Reunió responsables PGS (tarda)
- 17 • Inici Estades Pedagògiques
- 21 • Finalització Estades Pedagògiques
- 22 • Darrer dia lectiu del curs escolar
- 24 • Sant Joan
- 25 • Inici 6 dies diferents
- 30 • Finalització 6 dies diferents